

รธน. มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม

พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๙/๒ วรรคหนึ่ง (๑)

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๙/๒ วรรคหนึ่ง (๑) บัญญัติให้กำหนดขนาดของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง อันเป็นผลให้มีการกำหนดขนาดสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนตามจำนวนสินทรัพย์เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่และสหกรณ์ขนาดเล็ก และกำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการและผู้จัดการรวมถึงการดำเนินการอันเป็นการแตกต่างจากการบริหารจัดการสหกรณ์ในลักษณะทั่วไป แต่เมื่อการกำหนดขนาดของสหกรณ์อยู่ภายใต้หลักการว่า เมื่อสหกรณ์มีขนาดแตกต่างกัน มีความหลากหลายและความซับซ้อนที่แตกต่างกัน ย่อมต้องกำหนดวิธีการบริหารจัดการให้แตกต่างกันเพื่อป้องกันการทุจริตและความเสี่ยงในการบริหารสหกรณ์ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์และสมาชิก นอกจากนี้ แม้กฎกระทรวงเป็นกฎหมายลำดับรองที่มีได้ตราขึ้นโดยรัฐสภา แต่ฝ่ายนิติบัญญัติมอบอำนาจให้ฝ่ายบริหารเป็นผู้ออกกฎหมายลำดับรอง เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในฐานะผู้กำกับดูแลระบบสหกรณ์ออกกฎกระทรวงจึงเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ แม้มาตรา ๘๙/๒ วรรคหนึ่ง (๑) จะจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอยู่บ้าง แต่เพื่อความจำเป็นในการปฏิรูปโครงสร้างการบริหารและกำกับดูแล เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบสหกรณ์ซึ่งเป็นแหล่งบริการทางการเงินฐานรากสำหรับประชาชน เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่ขัดต่อหลักความเสมอภาค และไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม

ย่อโดย นายพลสิทธิ์ จิระสันติมน
นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญปฏิบัติการ

นายจิรัฏฐ์ อนุสุลาภะ
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๗

นางสาวกนกวรรณ พรประสิทธิ์
ผู้อำนวยการสำนักคดี ๓

นางศรัณยา วีระกรพานิช
ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี

นายอดิเทพ อูยยะพัฒน์
รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ

นางสาวรมปรางค์ สวมประคำ
เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ